

United Nations
Nations Unies

International
Criminal Tribunal
for the former
Yugoslavia

Tribunal Pénal
International pour
l'ex-Yougoslavie

Međunarodni
krivični sud za
bivšu Jugoslaviju

Press Release . Communiqué de presse . Saopštenje za javnost

(Isključivo za medije. Nije službeni dokument.)

TRIAL CHAMBERS

CHAMBRES DE 1ere INSTANCE

PRETRESNA VIJEĆA

Den Haag, 18. decembra 2003.

JL/P.I.S./812-t

PRESUDA U PREDMETU TUŽILAC PROTIV DRAGANA NIKOLIĆA

DRAGAN NIKOLIĆ OSUĐEN NA 23 GODINE ZATVORA

U prilogu se nalazi sažetak presude koju je izreklo Pretresno vijeće II, u sastavu: sudija Schomburg (predsjedavajući), sudija Mumba i sudija Agius, koji je pročitao predsjedavajući sudija.

Sažetak presude

Tekst koji slijedi je rezime presude Pretresnog vijeća koji će biti dostupan na engleskom, francuskom i bosanskom/hrvatskom/srpskom na kraju ove sjednice. Ovaj rezime nije sastavni dio presude. Jedini mjerodavan prikaz zaključaka Pretresnog vijeća i obrazloženja tih zaključaka nalazi se u pisanoj presudi, primjerci koje će takođe biti na raspolaganju stranama u postupku i javnosti neposredno nakon završetka ove sjednice.

Optuženi Dragan Nikolić, zvan "Jenki", 46-godišnji bosanski Srbin, prva je osoba protiv koje je ovaj Međunarodni sud podigao optužnicu 4. novembra 1994. godine. Prva izmijenjena optužnica potvrđena je 12. februara 1999. godine, a sadržavala je 80 tačaka koje su ga teretile za zločine protiv čovječnosti, teške povrede Ženevskih konvencija i kršenje zakona i običaja ratovanja. Ovaj predmet bavi se njegovom individualnom odgovornošću za posebno surove zločine počinjene u zatočeničkom logoru Sušica nedaleko od mjesta Vlasenice u istoimenoj opštini. Dragan Nikolić je bio komandant tog logora koji su srpske snage osnovale u junu 1992. godine.

Tada, 4. novembra 1994. godine, izdani su i nalozi za hapšenje Dragana Nikolića. Zbog neizvršenja naloga za hapšenje, 16. maja 1995. godine pokrenut je postupak u skladu s pravilom 61 Pravilnika. Pretresno vijeće je 20. oktobra 1995. godine donijelo odluku kojom utvrđuje postojanje osnovane sumnje da je Dragan Nikolić počinio sve zločine koji se navode u Optužnici. Pretresno vijeće je izjavilo da su neuspješno uručenje Optužnice i neizvršenje naloga za hapšenje posljedica nepostojanja odnosno odbijanja saradnje od strane tadašnje uprave bosanskih Srba na Palama.

Na kraju, optuženog je otprilike 20. aprila 2000. uhapsio SFOR u Bosni i Hercegovini, te je odmah 21. aprila 2000. godine sproveden pred Međunarodni sud.

Dragan Nikolić se izjasnio krivim 4. septembra 2003. u odnosu na Treću izmijenjenu optužnicu koja ga je teretila, između ostalog, i individualnom krivičnom odgovornosti za počinjenje ubistva (tačka 2), pomaganje i podržavanje silovanja (tačka 3) i počinjenje mučenja (tačka 4), kao zločina protiv čovječnosti. Krivično ponašanje koje je u osnovi tih optužbi djelimično tvori i osnov optužbe koja ostaje za progone kao zločin protiv čovječnosti iz tačke 1 optužnice. Valja podsjetiti na činjenicu da je u trenutku kad se optuženi potvrdno izjasnio o krivici već bio zakazan početak suđenja u njegovom predmetu i da su prvi svjedoci već bili stigli u Hag kako bi dali vanpretresni iskaz tokom sedmice od 1. do 5. septembra 2003.

Pretresno vijeće se znatan dio vremena u pretpretresnoj fazi postupka bavilo pitanjima iz domena nadležnosti.

Adresa na Internetu: <http://www.un.org/icty/index-b.html>

Outreach program

Aleja Bosne Srebrene b.b., 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Tel.: +387 33 77 3210 Fax: +387 33 77 3201

Obrana je 17. maja 2001. i 29. oktobra 2001. predala podneske kojima osporava nadležnost Međunarodnog suda na osnovu navodno protivzakonitog hapšenja optuženog. Prema riječima odbrane, navodno protivzakonito hapšenje optuženog, koje su izvršili nepoznati pojedinci na teritoriji države koja je u to vrijeme bila Savezna Republika Jugoslavija, treba pripisati SFOR-u i Tužilaštvu, što je prepreka da Međunarodni sud ostvari svoju nadležnost nad optuženim. SFOR je optuženog uhapsio na teritoriji Bosne i Hercegovine nakon što su mu ga predali ti nepoznati pojedinci. Obrana je nadalje tvrdila da protivzakonitost ovog hapšenja, bez obzira na to da li se taj postupak može pripisati Tužilaštvu ili ne može, sama po sebi sprečava ostvarivanje nadležnosti Međunarodnog suda.

Pretno vijeće je 9. oktobra 2002. odbilo pravni lijek koji je tražila odbrana. Pretresno vijeće je donijelo odluku o pitanju da li su prilikom lišavanja slobode i dovođenja optuženog pred Međunarodni sud prekršeni principi državne suverenosti, i/ili međunarodnih ljudskih prava, i/ili vladavine prava.

Zaključak Pretresnog vijeća bio je da ni SFOR ni Tužilaštvo nisu učestvovali u nekom tajnom dogovoru ni u samim tim navodno protivzakonitim radnjama. Pretresno vijeće je smatralo da je, u skladu s članom 29 Statuta i pravilom 59bis Pravidnika, SFOR imao obavezu da uhapsi Dragana Nikolića i da ga preda ovom Međunarodnom sudu.

Pretresno vijeće je riješilo da u ovom slučaju nije došlo do povrede državnog suvereniteta, a svoju je odluku temeljilo na tri osnova: prvo, Pretresno vijeće smatra da u vertikalnom odnosu između Međunarodnog suda i država suverenitet po definiciji ne može da ima jednaku ulogu kao u horizontalnom odnosu među državama. Drugo, Pretresno vijeće podsjeća da ni SFOR ni Tužilaštvo ni u jednom trenutku nisu bili uključeni u sprovođenje Dragana Nikolića prije nego što je on prešao granicu između tadašnje Savezne Republike Jugoslavije i Bosne i Hercegovine. Treće, Pretresno vijeće smatra da bi, za razliku od slučajeva u kojima se radi o horizontalnom odnosu među državama, tadašnja Savezna Republika Jugoslavija, čak i da je došlo do povrede državnog suvereniteta, na osnovu člana 29 Statuta imala obavezu da optuženog preda po njegovom povratku u tadašnju Saveznu Republiku Jugoslaviju. Pretresno vijeće je u tom kontekstu podsjetilo na maksimu "*dolo facit qui petit quod [statim] redditurus est*", što znači da "zlonamjerno postupajući onaj ko traži ono što će [odmah] morati da vrati."

Pretresno vijeće je ponovo istaklo tijesnu povezanost obaveze Međunarodnog suda da poštuje ljudska prava optuženog i obavezu da se poštuje redovan pravni postupak. Pretresno vijeće je, međutim, smatralo da činjenice kojima su baratale strane u postupku uopšte ne pokazuju da je postupanje nepoznatih pojedinaca s optuženim bilo tako flagrantno da bi to činilo pravnu prepreku ostvarivanju nadležnosti nad optuženim.

Obrana je na ovu odluku podnijela interlokutornu žalbu 24. januara 2003. godine, nakon što je Pretresno vijeće dalo potvrdu za ulaganje žalbe. Žalbeno vijeće je odlukom od 5. juna 2003. godine odbilo žalbu. Prvo, prema stavu Žalbenog vijeća, čak i da se ponašanje nepoznatih pojedinaca može pripisati SFOR-u, čime bi SFOR postao odgovoran za povredu državnog suvereniteta, ne postoji osnov po kojem Međunarodni sud ne bi trebao da ostvaruje svoju nadležnost u ovom predmetu. Žalbeno vijeće je došlo do tog zaključka tako što je odvagalo težinu koju ima legitimno očekivanje da osobe optužene za krivična djela koja su predmet univerzalne osude budu dovedene pred sud, u odnosu na princip državne suverenosti i temeljna ljudska prava optuženog.

Drugo, Žalbeno vijeće je iznijelo stav da su određena kršenja ljudskih prava toliko ozbiljna da zahtijevaju uskraćivanje nadležnosti. Međutim, Žalbeno vijeće se i složilo s ocjenom težine navodnog kršenja ljudskih prava optuženog koju je dalo Pretresno vijeće i zaključilo da prava optuženog nisu bila flagrantno prekršena tokom njegovog lišavanja slobode.

Strane u postupku su 2. septembra 2003. godine podnijele Sporazum o izjašnjanju o krivici, zasnovan na činjeničnoj osnovi nove Treće izmijenjene optužnice, koji je Pretresno vijeće prihvatilo na pretresu povodom izjašnjanja o krivici održanom 4. septembra 2003.

Pretres pred izricanje kazne održan je od 3. do 6. novembra 2003. godine, kojom prilikom je optužba pozvala tri svjedoka i predala na uvrštenje u spis pismene izjave dvaju žrtava i jednog

vještaka. Odbrana je pozvala dva svjedoka i ponudila na uvrštenje u sudski spis pismene izjave tri svjedoka odbrane.

Uoči pretresa pred izricanje kazne, Pretresno vijeće je naložilo *proprio motu* da se podnesu dva izvještaja vještaka, jedan o praksi izricanja kazne, a drugi o socijalizaciji optuženog. Tokom pretresa pred izricanje kazne, profesor dr. Ulrich Sieber s Instituta za strano i međunarodno krivično pravo Max Planck iz Freiburga u Njemačkoj, svjedočio je kao vještak o izvještaju vezanom za izricanje kazne, a dr. Nancy Grosselfinger svjedočila je u vezi s izvještajem o socijalizaciji.

Završnu riječ dao je optuženi. U svojoj izjavi je izrazio kajanje i prihvatio odgovornost za zločine koje je počinio.

Pretresno vijeće će sada iznijeti kratki sažetak činjeničnog konteksta.

Približno 21. aprila 1992. godine grad Vlasenicu preuzele su srpske snage u sastavu JNA, paravojnih snaga i naoružanih mještana. Mnogi Muslimani i drugo nesrpsko stanovništvo izbjegli su iz vlaseničkog kraja, a od maja do septembra 1992. godine, deportovani su ili uhapšeni oni koji su ostali.

Krajem maja odnosno početkom juna 1992. godine srpske snage osnovale su zatočenički logor kojim je upravljala vojska i lokalna milicija u Sušici. Bio je to glavni zatočenički objekat na području Vlasenice, smješten otprilike jedan kilometar od Vlasenice.

Od početka juna 1992. godine sve do 30. septembra 1992. godine, Dragan Nikolić je bio komandant u logoru Sušica.

Zatočenički logor sastojao se od dvije glavne zgrade i jedne manje kuće. Zatočenici su bili smješteni u hangaru koji je bio približnih dimenzija 50 sa 30 metara. U periodu od kraja maja do oktobra 1992. godine sveukupno je čak 8.000 Muslimana civila i drugih nesrba iz Vlasenice i okolnih sela na neko vrijeme bilo zatočeno u hangaru logora Sušica. Odjednom je u hangaru obično bilo od 300 do 500 osoba. Zgrada je bila prenatrpana ljudima, a životni uslovi bili su za svaku osudu.

U logoru Sušica bili su zatočeni muškarci, žene i djeca, pa čak i cijele porodice. Žene i djeca - a neka su djeca imala samo osam godina - obično su boravili u zatočeništvu kraće vrijeme da bi potom bili prisilno premješteni na obližnja muslimanska područja.

Mnoge su zatočenice bile izložene seksualnom zlostavljanju, koje je uključivalo i silovanje. Logorski stražari ili drugi muškarci kojima je bio dozvoljen ulazak u logor često su noću izvodili žene iz hangara. Žene su se često vraćale traumatizovane i van sebe.

U septembru 1992. u Vlasenici više nije bilo praktično nijednog Muslimana ni drugih nesrba.

Pretresno vijeće podsjeća da je optuženi priznao istinitost svake pojedine činjenice sadržane u Trećoj izmijenjenoj optužnici koja čini činjenični osnov Sporazuma o izjašnjanju o krivici. Pretresno vijeće takođe podsjeća da je obavezno slijediti ocjenu sadržanu u Sporazumu o izjašnjanju o krivici i činjenični osnov na kojem se taj Sporazum temelji, a u ovom slučaju, to je Treća izmijenjena optužnica.

U pogledu ubistva, Dragan Nikolić je priznao svoju individualnu krivičnu odgovornost za ubistvo devet ljudskih bića: Durme Handžića; Asima Zildžića; Rašida Ferhatbegovića; Muharema Kolarevića; Dževada Sarića; Ismeta Zekića; Ismeta Dedića; Mevludina Hatunića; i Galiba Musića.

U pogledu optužbe za pomaganje i podržavanje silovanja, od početka juna do otprilike 15. septembra 1992. godine, Dragan Nikolić je lično odvodio i na druge načine omogućavao odvođenje zatočenica iz hangara, znajući pritom da se to čini u svrhu silovanja i drugih oblika seksualnog zlostavljanja. Radnje seksualnog nasilja vršili su logorski stražari, pripadnici specijalnih snaga, lokalni vojnici i drugi muškarci.

Zatočenice su seksualno zlostavljane na raznim mjestima, kao što su stražarska kuća, kuće u okolini logora, Hotel "Panorama", vojni štab i mjesta kamo su te žene odvođene na prisilni rad. Dragan Nikolić je dopuštao da se zatočenice, među kojima je bilo i djevojaka i starijih žena, verbalno maltretiraju ponižavajućim prijetnjama seksualnog sadržaja u prisustvu drugih zatočenika u hangaru. Dragan Nikolić je omogućio odvođenje zatočenica time što je dopuštao stražarima, vojnicima i drugim muškarcima višekratan pristup tim ženama i na druge načine podsticao postupanje koje predstavlja seksualno zlostavljanje.

U pogledu mučenja, Dragan Nikolić je priznao svoju individualnu krivičnu odgovornost koja proizlazi iz njegovog krivičnog ponašanja u radnjama mučenja pet ljudskih bića: Fikreta Arnauta, Seada Ambeskovića, Hajrudina Osmanovića, Suada Mahmutovića i Rede Čakisića. Dragan Nikolić je priznao da je zatočenicima koji su bili žrtve mučenja rekao nešto u smislu: *"Šta? Nisu te dovoljno tukli; da sam to bio ja, ne bi ti bio u stanju da hodaš. Nisu oni tako dobro uvježbani da tuku ljude kao ja"*

i

"Ne mogu da vjerujem kako ovakva životinja ne može da umre, mora da ima dva srca."

U okviru progona, Dragan Nikolić je zatočenike podvrgavao nehumanim životnim uslovima, uskraćujući im odgovarajuću ishranu, vodu, zdravstvenu njegu, uslove za spavanje i obavljanje nužde. Zatočenici su uslijed atmosfere terora i uslova u logoru pretrpjeli psihičku i fizičku traumu.

Optuženi je vršio progon zatočenih Muslimana i drugih nesrba time što je pomagao u njihovom prisilnom premještanju iz vlaseničke opštine. Većina zatočenih žena i djece prebačena je u Kladanj ili u Cersku, na teritoriju pod kontrolom bosanskih Muslimana.

Pretno vijeće će se sada pozabaviti pravnom normom u vezi s izricanjem kazni. Potvrдно izjašnjavanje o krivici upućuje na to da optuženi priznaje istinitost optužbi sadržanih u optužnici i da prihvata odgovornost za svoja djela. Nema sumnje da se na taj način daje doprinos procesu pomirenja. Potvrđnim izjašnjavanjem o krivici žrtve su pošteđene ponovnog proživljavanja onoga što su doživjele i otvaranja starih rana. Uzgredno se time, premda to i nije neki značajniji olakšavajući faktor, štede sredstva Međunarodnog suda.

Za razliku od čistog priznanja ili potvrđnog izjašnjenja o krivici, sporazum o izjašnjavanju o krivici - koji ima svojih dobrih strana kao poticaj da se krivica prizna - ima i dvije negativne popratne pojave. Prvo, priznanje se odnosi samo na činjenice navedene u sporazumu koje ne moraju uvijek biti odraz cjelokupnog dostupnog činjeničnog i pravnog osnova. Drugo, moglo bi se pomisliti da je optuženi priznao krivicu samo zbog principa *"do ut des"* (dajem da bi mi ti dao). Zbog toga treba analizirati razlog zbog kojeg se neki optuženi odlučio za potvrđno izjašnjavanje o krivici: jesu li optužbe povučene, je li data neka preporuka za kaznu? Ni u kojem slučaju činjenica da je sklopljen sporazum o izjašnjavanju o krivici ne dopušta Pretnom vijeću da se udalji od mandata ovog Međunarodnog suda - a on je da se istina iznese na vidjelo i donese pravda narodima bivše Jugoslavije. Premda sa sporazumima o izjašnjavanju o krivici valja postupati s odgovarajućim oprezom, treba podsjetiti da ovaj Međunarodni sud nije konačni arbitar historije. Za sudije koji se koncentrišu na pitanja u srži nekog krivičnog predmeta pred ovim Međunarodnim sudom, važno je da pravda bude ostvarena i da se vidi da je pravda ostvarena.

Pretno vijeće ističe da kod izricanja odgovarajuće kazne u pojedinom predmetu raspon kazne ograničava individualna krivica optuženog. Drugi ciljevi i funkcije kojima kazna služi mogu tek uticati na taj raspon definisan individualnom krivicom.

Pretno vijeće smatra da su temeljni principi koje treba uzeti u obzir prilikom izricanja kazne odvracanje i retribucija. U borbi protiv teških krivičnih djela na međunarodnom nivou, opšte odvracanje odnosi se na pokušaj da se integrišu ili reintegrišu oni koji misle da su van dosega međunarodnog krivičnog prava. Takve osobe moraju postati svjesne toga da moraju poštovati temeljne globalne norme materijalnog krivičnog prava ili će u suprotnom biti suočene ne samo s krivičnim gonjenjem, već i sa sankcijama koje izriču međunarodni sudovi.

Po mišljenju ovog Pretresnog vijeća, retribuciju ne treba shvaćati kao ispunjenje želje za osvetom, već jedino kao primjereni izraz zgražanja međunarodne zajednice nad tim zločinima.

Još jedna glavna svrha kazne izrečene od strane nekog međunarodnog suda jeste da utiče na pravnu osviještenost optuženog, žrtava, svjedoka i opšte javnosti kako bi ih se uvjerilo da se pravni sistem sprovodi i primjenjuje. Pored toga, svrha procesa izricanja kazne jeste da se prenese poruka da se svi moraju povinovati opšte prihvaćenim zakonima i pravilima. "Sve su osobe jednake pred sudovima i tribunalima." Ovo temeljno pravilo potiče proces kojim u svijesti zakonodavaca i opšte javnosti dolazi do usvajanja tih zakona i pravila.

Kada je riječ o primjenjivom rasponu kazne, odbrana u ovom predmetu postavlja pitanje primjenjivosti principa *lex mitior*. Pretresno vijeće primjećuje da bi se raspon kazne, da je princip *lex mitior* primjenjiv u ovom predmetu, sveo na određeni broj godina zatvora, a ne na zatvor do kraja osuđenikovog života.

Pretresno vijeće podsjeća da je princip *lex mitior* ugrađen, između ostalog, i u treću rečenicu stava 1 člana 15 Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, koja glasi:

Ako poslije izvršenja ovog krivičnog djela zakon predviđa lakšu kaznu, krivac treba da se koristi time.

Međutim, Pretresno vijeće smatra da ta obaveza ne postoji u slučajevima u kojima je krivično djelo počinjeno u pravnom sistemu koji nije onaj u kojem počinilac prima kaznu. U slučaju usporedne nadležnosti, međunarodno pravo generalno ne obavezuje nijednu državu da primijeni raspon kazne odnosno pravne odredbe o izricanju kazni one države u kojoj je počinjeno predmetno krivično djelo. Pretresno vijeće stoga zaključuje da nije obavezno primijeniti blaže sankcije predviđene zakonom Republike Srpske, jednog od entiteta u Bosni i Hercegovini. Prema Statutu, Vijeće jedino treba da ih uzme u obzir.

Pored analize raspona kazni za krivična djela za koja se optuženi izjasnio krivim, a koji se primjenjuju u državama s područja bivše Jugoslavije, i prakse izricanja kazni za ta krivična djela, u Izvještaju profesora dr. Siebera razmatraju se odgovarajući rasponi kazni u pravnim sistemima 23 države širom svijeta. Taj pregled pokazuje da u većini tih zemalja jedno jedino djelo ubistva počinjeno neprekidnim premlaćivanjem i motivisano etničkim predrasudama biva kažnjeno doživotnim zatvorom, pa čak i smrtnom kaznom, kao fakultativnom ili obligatornom sankcijom. Savjet bezbjednosti se očito oslanjao na to kada je predvidio kaznu zatvora kao jedinu sankciju bez ikakvog ograničenja i kada je ovom Međunarodnom sudu dao primat i u odnosu na izricanje kazni.

Pretresno vijeće će sada razmotriti težinu krivičnih djela i otežavajuće okolnosti.

Pretresno vijeće zaključuje da činjenica da je Dragan Nikolić zloupotrijebio svoj položaj komandanta predstavlja značajan otežavajući faktor. Zlostavljao je zatočenike koji su bili posebno ranjivi, koji su živjeli ili umirali od ruke Dragana Nikolića, prepušteni njegovom hiru ili volji.

Nadalje, trenutne i dugoročne posljedice uslova koji su vladali u logoru Sušica dodatno otežavaju zločine optuženog. U logoru nije prošao nijedan dan i nijedna noć a da Dragan Nikolić i drugi nisu činili barbarska djela. Optuženi je surovo i sadistički tukao zatočenike. Udarao bi ih nogama i pesnicama, a predmeti kao što su željezne šipke, drške od sjekire, kundaci puške, metalni "bokseri", metalne cijevi, pendreci, gumene cijevi punjene olovom, komadi drveta i drvene palice, služili su mu za premlaćivanje zatočenika. Jedan od aspekata tih djela koji najviše ledi krv u žilama jeste to da je u tom krivičnom ponašanju uživao.

Optuženi je lično odvodio žene svih životnih dobi iz hangara i predavao ih u ruke muškaraca za koje je znao da će ih seksualno zlostavljati ili silovati, da bi ih zatim vraćao u hangar. Žene su zbog toga cijeli dan proživljavale agoniju znajući kakva će ih sudbina zadesiti s dolaskom noći.

Posljedice logora Sušica nisu nestale odlaskom zatočenika iz logora. Svjedoci su u svojim iskazima posvjedočili da i dan danas trpe psihičke posljedice koje proizlaze iz njihovih sjećanja.

Nadalje, broj žrtava predstavlja ozbiljan otežavajući faktor.

Zaključno, Pretresno vijeće prihvata sljedeće faktore kao posebno otežavajuće:

- (i) Djela optuženog bila su strahovito surova i relativno dugog trajanja. Ne radi se o izoliranim postupcima, već o ispoljavanju sistematskog sadizma.
- (ii) Optuženi je ignorisao vlastitog brata koji ga je preklinjao da prestane. Reklo bi se da je on uživao u svojim kriminalnim djelima.
- (iii) Optuženi je zloupotrijebio svoju moć. Naročito u odnosu na zatočnice koje je podvrgavao ponižavajućim uslovima u kojima su bile izložene emotivnim, verbalnim i fizičkim napadima, prisiljene da ispunjavaju lične hirove optuženog, između ostalog i to da mu peru noge i mažu ih kremom radi njegovog ličnog osvježanja i da budu prisiljene obaviti nuždu pred svima prisutnima u hangaru.
- (iv) Zbog teškog i posebno nemoralnog karaktera premlaćivanja Pretresno vijeće smatra da ponašanje koje se tereti kao mučenje pripada najvišem nivou mučenja, koji ima sva svojstva *de facto* pokušaja ubistva.
- (v) Sa zatočnicima se postupalo više kao s robovima nego logorašima pod nadzorom optuženog.
- (vi) Najzad, treba uzeti u obzir veliki broj žrtava u logoru Sušica i mnoštvo počinjenih krivičnih djela.

Zaključno, ako uzme u obzir samo težinu zločina i sve prihvaćene otežavajuće okolnosti, Pretresno vijeće zaključuje da se ne bi mogla izreći nijedna druga kazna osim kazne zatvora u trajanju do kraja optuženikovog života. Međutim, postoje i olakšavajuće okolnosti koje će Pretresno vijeće sada razmotriti.

Pretresno vijeće će se usredotočiti na četiri posebno važna faktora, a to su (i) sporazum o izjašnjavanju o krivici i potvrdno izjašnjavanje o krivici, (ii) kajanje, (iii) proces pomirenja i (iv) znatna saradnja s tužiocem.

Kako bi ocijenilo olakšavajući efekat potvrdnog izjašnjavanja o krivici, Pretresno vijeće je razmotrilo izvještaje pojedinih zemalja koje je podnio Institut Max Planck i jurisprudenciju međunarodnih sudova. Zaključno, Pretresno vijeće prihvata da se potvrdno izjašnjavanje o krivici treba uzeti u obzir kao olakšavajuća okolnost budući da odražava optuženikovo prihvatanje odgovornosti za krivična djela koja je počinio. Pretresno vijeće primjećuje da u većini analiziranih državnih pravnih sistema potvrdno izjašnjavanje o krivici ili priznanje ublažuje kaznu.

Pretresno vijeće zaključuje da su razlozi zbog kojih potvrdno izjašnjavanje o krivici pred ovim Međunarodnim sudom predstavlja olakšavajući faktor, između ostalog, i to što optuženi time doprinosi postupku utvrđivanja istine o sukobu u bivšoj Jugoslaviji, a što pomaže u jačanju procesa pomirenja u sukobom zahvaćenim sredinama. Pretresno vijeće podsjeća da Međunarodni sud, koji postupa u skladu s Glavom VII Povelje Ujedinjenih nacija, ima zadatak da doprinese ponovnoj uspostavi i očuvanju mira i sigurnosti u bivšoj Jugoslaviji, a jedan od preduslova za to jeste da se što više približi istini i pravdi.

Pretresno vijeće prihvata da je tokom pretresa pred izricanje kazne pokazano kajanje. U tom pogledu Pretresno vijeće podsjeća da je optuženi u svojoj završnoj izjavi rekao da osjeća iskreni stid i sramotu.

Pretresno vijeće takođe prihvata da je tužilac uvjeren da je saradnja optuženog s tužiocem bila znatna. Pretresno vijeće smatra da se radi o faktoru koji ima određenu važnost u smislu ublažavanja kazne, naročito zbog toga što su se po prvi puta pred ovim Međunarodnim sudom čule informacije o logoru Sušica i o opštini Vlasenica. Optuženi je na taj način pridonio ostvarenju misije ovog Međunarodnog suda u smislu utvrđivanja istine i činjenica.

Uzimajući u obzir sve pomenute olakšavajuće okolnosti zajedno, Pretresno vijeće je uvjeren da one opravdavaju znatno smanjenje kazne.

Pretresno vijeće će se sada pozabaviti konkretnim odmjeravanjem kazne.

Tužilac je predložio kaznu zatvora u trajanju od petnaest godina. Međutim, u Pravilniku izričito stoji da Pretresno vijeće nije obavezno slijediti preporučenu kaznu naznačenu u sporazumu o izjašnjavanju o krivici. Odmjeravajući težinu krivičnih djela i otežavajuće faktore nasuprot olakšavajućim faktorima, uzimajući pritom u obzir pomenute ciljeve izricanja kazne, Pretresno vijeće ne može slijediti preporuku koju je dao tužilac. Zbog surovosti, broja počinjenih zločina i namjere s kojom su počinjeni - radi ponižavanja i degradiranja, izreći kaznu kao u preporuci bilo bi nepravično. Pretresno vijeće smatra da je ne samo razumno i odgovorno, već i nužno u interesu žrtava, njihove rodbine i međunarodne zajednice, da se izrekne veća kazna od one koju su preporučile strane u postupku.

Pretresno vijeće je svjesno toga da bi, iz perspektive ljudskih prava, svaki optuženi, nakon što odsluži nužni dio svoje kazne, trebao dobiti šansu da bude ponovno integrisan u društvo ako više ne predstavlja opasnost po društvo i ako ne postoji rizik da će ponovo počiniti krivična djela. Međutim, prije puštanja na slobodu i reintegracije, mora se odslužiti barem ona kazna zatvora koju je predložio tužilac. Zaključno, Pretresno vijeće smatra da je kazna izrečena u Dispozitivu koji slijedi adekvatna i proporcionalna.

DISPOZITIV

Mi, sudije Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine, osnovanog Rezolucijom br. 827 Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija od 25. maja 1993. godine, koje je izabrala Generalna skupština i dala nam u mandat da sudimo u postupku protiv vas, gospodine Dragane Nikoliću, i da izrekemo primjerenu kaznu,

SASLUŠAVŠI vaše potvrdno izjašnjavanje o krivici i

PROGLASIVŠI VAS KRIVIM za zločine navedene u tačkama od 1 do 4 Treće izmijenjene optužnice,

OVIME DONOSIMO JEDINSTVENU OSUĐUJUĆU PRESUDU protiv vas, **g. Dragane Nikoliću**, za

tačku 1: progone, zločin protiv čovječnosti,

koja obuhvata

tačku 2: ubistvo, zločin protiv čovječnosti,

tačku 3: silovanje, zločin protiv čovječnosti, i

tačku 4: mučenje, zločin protiv čovječnosti.

IZRIČEMO VAM KAZNU, g. Dragane Nikoliću, od 23 godina zatvora i

IZJAVLJUJEMO da imate pravo da vam se u trajanje kazne uračuna period od 3 godine, 7 mjeseci i 29 dana, izračunat od dana kada ste lišeni slobode, a to je dvadeseti april 2000. godine, do dana donošenja ove Presude o kazni, u što se ubrajaju svi dodatni dani koje biste još mogli provesti u pritvoru u očekivanju odluke po eventualnoj uloženoj žalbi.

Na osnovu pravila 103 (C) Pravilnika, ostaćete u pritvoru Međunarodnog suda dok se ne privede kraju organizovanje vašeg prelaska u državu u kojoj ćete služiti ovu kaznu.